

Het heiligenboek

Het optimisme van Titus *Tom Zwaenepoel*

Anno Sjoerd Brandsma wordt in 1881 geboren in Oegeklooster bij de Friese stad Bolsward. Hij stamt uit een oud katholiek Fries boerengeslacht. In 1898 treedt hij in bij de karmelieten in Boxmeer. Zijn kloosternaam wordt Titus, de naam van zijn vader. Zeven jaar later wordt hij tot priester gewijd. Hij studeert wijsbegeerte en sociologie in Rome (1906-1909). Vanaf 1923 doceert hij in Nijmegen wijsbegeerte en geschiedenis van de Nederlandse mystiek. Zijn hoogleraarschap combineert hij met journalistieke artikels over cultuur en onderwijs. Hij moderniseert de katholieke dagbladers in Nederland.

De Tweede Wereldoorlog breekt uit. Nadat Titus Brandsma op initiatief van de Utrechtse aartsbisschop in een omzendbrief de katholieke dagbladen vraagt geen propaganda te maken voor de collaborerende Nederlandse nationaalsocialistische beweging NSB, laat de Duitse bezetter hem arresteren in zijn klooster in Nijmegen (1942). Ondanks zware ziekte wordt hij naar het concentratiekamp Dachau, nabij München, gebracht, waar hij na zes weken vol ontberingen en mishandelingen doodziek in het kamphospitaal wordt opgenomen. Op 26 juli 1942 krijgt hij een dodelijke injectie.

In 1985 wordt Titus Brandsma als eerste gevangene van het kamp Dachau door Joannes-Paulus II zalig verklaard.

Titus Brandsma is een vrome, opgewekte en integere persoonlijkheid. Ondanks zijn zwakke gezondheid is zijn maatschappelijke engagement groot. Als professor voelt hij zich verplicht waarden te verspreiden die zijn leven inspireren en dragen. Hij verkent de diepten van het menselijke bestaan, maar zijn contemplatieve houding scherpt ook zijn blik voor de werkelijkheid. Zo ontstaat tussen de professor en de studenten een dialoog over de grote levensvragen en actuele problemen.

Tijdens de bezetting van Nederland is Titus de verbindingsman van de bisschoppen met de katholieke pers. Door zijn publicaties wordt hij steeds bekender en katholieke journalisten vragen hem om hulp. Ze vinden in hem een vertrouweling, een raadgever. Via publicaties, lezingen en colleges veroordeelt hij het nazisme en de anti-Joodse politiek van het Hitlerregime, zoals het weghalen van Joodse leerlingen uit katholieke middelbare scholen.

Titus blijft optimist, zelfs in het inferno van het concentratiekamp. Een stroom van optimisme begeleidt de zieke man, als hij

bomen moet vellen of urenlang op de Appellplatz moet staan. Voor zijn medegevangenen is hij een morele steun. Hij slaagt erin om gezegende hosties binnen te smokkelen en medegevangenen de communie te geven. Tijdens zijn laatste uren bidt hij voor zijn beulen. In het hart van woedende haat spreekt de stem van de liefde. Aan een verpleegster die gevangenen een dodelijke injectie moet geven, schenkt hij zijn eenvoudige houten rozenkrans. „Ik weet niet hoe je bidt”, is haar antwoord. Titus antwoordt hierop: „Je moet niet het hele Weesgegroot bidden, zeg alleen: ‘Bid voor onze zondaars’.” Later kan de vrouw het gezicht van de oude priester niet vergeten, omdat hij ‘erbarmen’ met haar heeft gehad. Ze heeft hem gedood, maar hij heeft in haar de genade tot leven gewekt. Na de oorlog bekeert zij zich tot het geloof en wordt ze een van de belangrijkste getuigen van de heiligheid van de pater, die vanuit zijn cel schreef: „Mogen beide volkeren weldra opnieuw in volledige vrede en in eendracht naast elkaar staan.”

Op de vraag wat de hedendaagse mens van Titus Brandsma leert, antwoordt Joannes-Paulus II tijdens een toespraak tot pelgrims (4 november 1985): „Zijn innerlijke grootsheid toonde hij vooral in de

uiterlijke nood en vernedering. In het lijden voelde hij zich heel diep met Christus verbonden. Dit gaf hem zelfs tegenover zijn beulen christelijke gelatenheid. Het gaf hem de kracht om op haat met liefde te antwoorden. Zijn solidariteit met de medegevangenen, zijn geleefde geloof, dat hem zelfs voor zijn beulen laat bidden, geven licht en hoop aan diegenen die met hem de gruwelijkheid en onmenselijkheid van het kamp delen.”

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, ISBN 978 90 209 8041 7. Dit boek is helaas uitverkocht.

Omroep

17 maart, 9 uur, VRT één (herhaling omstreeks 23.30 uur via Canvas). Vooreerst de korte rubriek *Close-up*, actualiteit op het snijpunt van samenleving en spiritualiteit. Vervolgens de reportage *Mensen aan de Grote Meren*. Ter gelegenheid van de vijftigste verjaardag van de onafhankelijkheid van Burundi maakten verslaggeefsters Alexandra, Aisling en Julie een tocht in de regio van het Kivu- en het Tanganikameer in Centraal-Afrika. Ze bezochten er projecten die een concrete bijdrage leveren aan het welzijn van de plaatselijke bevolking. In de streek van Bukavu zagen ze hoe met de steun van Entreaide et Fraternité, de Franstalige tegenhanger van Broederlijk Delen, 900.000 mensen toegang kregen tot drinkwater. In Burundi waren ze getuige van de grote inzet in de gezondheidszorg, dat met een sterke nadruk op de belangrijke rol van de vrouwen in het ontwikkelingsproces. Vrouwen leren lezen en schrijven, vormt een van de speerpunten van dat proces.

De vrome kudde

Ochtendstond *Ingezonden door Thierry Houtrique*

– Waar gaat u naartoe zo vroeg in de ochtend, mijnheer Bosmans? Om vijf uur nog wel!

– Ik spoed me naar de preek, mevrouw Pieters.

– Naar de kerk, op dit ontielig vroeg uur?

– Neen, niet naar de kerk, naar huis...

Rechtbank *Ingezonden door Pierre Mertens*

Tijdens een zitting op de rechtbank vraagt de beschuldigde het woord. Antwoordt de voorzitter:

– Akkoord, maar maak het kort en vertel alleen de waarheid. De rest kunt u overlaten aan uw advocaat.

Schoolwijsheid (authentiek) *Ingezonden door Christine Eeckhaut*

Ik herinner het mij niet meer zo precies, maar in elk geval: het was onvergetelijk.

We gingen naar Oostakker met een hele bende bedevaartgangers en –gangsters.

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? **KERK & leven** · **Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

aan- houding erg dun	↓	wijn- lokaal zoogdier	↓	afvaar- diging	↓	achter met onder- schrift	↓	kleur	↓	meisjes- naam
↙		↓		4	↓					↓
cowboy- show vent	→					luiaard	→	vogel- product beeld- verhaal	→	
↙						deel v.e. kachel	→	↓		3
volks- over- levering	→		1		informatie- techno- logie	↙	6		welpen- leidster	rijtuig
rivier in Portugal kraan	↙	8			roofdier	recht stuk vaar- water bedorven	→		↓	↓
↙				wereld- deel de oudere	↓	↓			5	
kern v.e. rotan- stengel		wild- dief Turkije op internet	↙							
↙		↓			2		lichamel- ijke opvoeding	→		
bijwoord	→			buiten- aards wezen	→	onlangs	→			7

Ontdek meer en andere puzzels in onze puzzelboeken en -tijdschriften.

DE PUZZELAAR

© De Puzzelaar

Oplossing van de puzzel van vorige week: NAADLOOS

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---